ĢENERĀLADVOKĀTA NĪLO JĒSKINENA [*NIILO JÄÄSKINEN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 7. jūlijā [1]

Lieta C-203/14

Consorci Sanitari del Maresme
pret
Corporació de Salut del Maresme i la Selva

(Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (Spānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesas kompetence — Jēdziens "kādas dalībvalsts tiesa" LESD 267. panta izpratnē — Tribunal Català de Contractes del Sector Públic — Iesniedzējas iestādes jurisdikcijas saistošais raksturs — Direktīva 89/665/EEK — Ietekme uz LESD 267. panta interpretāciju

I – **Ievads**

1. Izskatāmās lietas pamatā ir lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuru ir iesniegusi *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* (Spānija) (Katalonijas iestāde sūdzību izskatīšanai publiskā iepirkuma lietās) saistībā ar īpašu administratīvo sūdzību publiskā iepirkuma jomā.

2. Tiesvedībā Tiesā tās kompetence, ņemot vērā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* iezīmes un Tiesas judikatūrā izklāstītos kritērijus, lai iestādi, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, varētu kvalificēt par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, ir radījusi zināmas šaubas; tieši kritērijs par iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošo raksturu" it īpaši ir piesaistījis uzmanību.

3. Proti, *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ir koleģiāla un specializēta administratīva iestāde īpašu sūdzību izskatīšanai publiskā iepirkuma jomā. Kā specializēta iestāde tā nav tiesa tiešā valsts tiesību izpratnē, un tās lēmums ir galīgs attiecībā uz administratīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Turklāt sūdzības iesniegšana šajā iestādē ir fakultatīva, kas izvirza jautājumu, vai šī iestāde var tikt kvalificēta par "kādas dalībvalsts ties[u]" LESD 267. panta izpratnē. Šis jautājums it īpaši liek Tiesai interpretēt savu sarežģīto judikatūru par iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošo raksturu".

4. Atbilstoši Tiesas lūgumam, kas formulēts pēc lēmuma par mutvārdu procesa sākšanu un pēc lietas nodošanas, šie secinājumi jo sevišķi attieksies uz šo kritēriju par iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošo raksturu", kas it īpaši ir pievērsis Tiesas uzmanību, un uz pārējiem kritērijiem, kuri tiks izvērtēti īsi. Tātad es neizskatīšu iesniedzējas iestādes iesniegtos jautājumus pēc būtības.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

II – **Fakti un tiesvedība Tiesā**

5. Consorci Sanitari del Maresme [Marezmas Veselības aprūpes konsorcijs], kas vēlējās piedalīties līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā saistībā ar magnētiskās rezonanses pakalpojumu iepirkumu, kuru organizēja *Corporació de Salut del Maresme i la Selva* [Marezmas un Laselvas veselības aprūpes dienests], 2013. gada 10. decembrī *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* iesniedza īpašu sūdzību par līgumslēdzējas iestādes vērtēšanas komitejas lēmumu, lai tam tiktu ļauts piedalīties minētajā procedūrā [2].

6. Saistībā ar šo īpašo sūdzību *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* nolēma uzdot Tiesai piecus prejudiciālus jautājumus [3].

7. Ar 2015. gada 13. janvāra lēmumu Tiesa nodeva lietu izskatīšanai sestajai palātai un, piemērojot Tiesas Reglamenta 76. panta 2. punktu, nolēma nerīkot tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai. Turklāt tā nolēma, ka lieta tiks izskatīta bez ģenerāladvokāta secinājumu iesniegšanas.

8. Tomēr tas, vai iestāde, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir tiesa, lika apšaubīt Tiesas kompetenci.

9. Tādējādi Tiesa 2015. gada 9. februārī nosūtīja lūgumu sniegt paskaidrojumus *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*, kura atbildēja ar 2015. gada 12. februāra vēstuli, kas Tiesā reģistrēta 2015. gada 17. februārī.

10. Tiesa, uzskatot, ka ir nepieciešamas padziļinātas debates par jautājumu attiecībā uz *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* kvalificēšanu par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, nodeva lietu izskatīšanai virspalātai un atzina, ka ir jāorganizē tiesas sēde, lai lietas dalībnieki varētu paust savu iespējamo nostāju saistībā ar jautājumu par *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* iesniegtā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību. Līdz ar to Tiesa uzdeva no jauna atsākt debates, lai izvērtētu savu kompetenci šajā lietā.

11. 2015. gada 12. maijā notika tiesas sēde, kurā piedalījās Spānijas valdība un Eiropas Komisija. Itālijas valdība, kas iesniedza rakstveida apsvērumus par jautājumiem pēc būtības, tiesas sēdē netika pārstāvēta.

2 — Attiecībā uz pamatlietas faktu kopsavilkumu skat. rīkojumu *Consorci Sanitari del Maresme* (C-203/14, EU:C:2015:279, 2. punkts).

3 — Šie jautājumi it īpaši attiecas uz to, vai valsts administrācijas iestādes ir uzskatāmas par saimnieciskās darbības subjektiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu [būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), izpratnē, kā arī uz to iekļaušanu tādu uzņēmumu oficiālajos sarakstos, kuriem ir atļauta vai pieņemta publisko vai privāto sertifikācijas iestāžu veiktā sertifikācija.

III – **Par Tiesas kompetenci lemt par prejudiciālajiem jautājumiem**

A – *Apsvērumi par atbilstošajām tiesību normām*

12. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu, vai iestāde, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir uzskatāma par "tiesu" LESD 267. panta izpratnē, Tiesa ņem vērā vairāku faktoru kopumu, piemēram, vai iestāde ir izveidota ar likumu, vai tā ir pastāvīga, vai tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, vai tiesvedība tajā notiek atbilstoši sacīkstes principam, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga [4]. Turklāt valsts tiesas drīkst vērsties Tiesā vienīgi tad, ja tās izskata strīdu un tām ir lūgts lemt procedūrā, kuras noslēgumā paredzēts pieņemt lēmumu, kam ir tiesas nolēmuma raksturs [5].

13. Šajā ziņā jāuzsver, ka tas, ka kāda valsts iestāde netiek kvalificēta par tiesu kā tādu saskaņā ar valsts tiesībām, pats par sevi nav noteicošais, jo jēdziens "tiesa" LESD 267. panta izpratnē ir autonoms Savienības tiesību jēdziens. Proti, Tiesa ir uzskatījusi, ka šis jēdziens var aptvert arī iestādes, kas nav tiesas valsts tiesību izpratnē [6] un kas nav dalībvalsts tiesu sistēmas sastāvdaļa [7]. Tādējādi Tiesa piešķir izšķirošu nozīmi nevis iestādes juridiskajai kvalifikācijai, bet gan drīzāk tās materiālajām iezīmēm [8], kas liek izvērtēt iesniedzējas iestādes strukturālās un funkcionālās iezīmes.

14. Spānijas valdība tiesas sēdē apstiprināja, ka *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ir "pārskatīšanas struktūra" Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvas 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas [pārsūdzības] procedūru piemērošanu, piešķirot [tiesības noslēgt] piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām [9], 2. panta 9. punkta pirmās daļas izpratnē, kura saskaņā ar šo pantu pēc būtības var nebūt tiesu iestāde [10]. Turklāt no Tiesai iesniegtās informācijas izriet, ka ar *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* lēmumu beidzas "administratīvā procedūra".

15. Manuprāt, šie elementi, kas izriet no valsts tiesībām, nav izšķiroši, ja iesniedzējas iestādes iezīmes liecina par to, ka tā atbilst Tiesas judikatūrā izklāstītajiem kritērijiem, lai to varētu kvalificēt "par kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, proti, kritērijiem, kuri ir minēti šo secinājumu 12. punktā.

4 — Skat. it īpaši spriedumus *Vaassen-Göbbels* (61/65, EU:C:1966:39), *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413, 23. punkts), *Österreichischer Gewerkschaftsbund* (C-195/98, EU:C:2000:655, 24. punkts), *Syfait* u.c. (C-53/03, EU:C:2005:333, 29. punkts), *Emanuel* (C-259/04, EU:C:2006:215, 19. punkts), *Forposta* un *ABC Direct Contact* (C-465/11, EU:C:2012:801, 17. punkts), *Belov* (C-394/11, EU:C:2013:48, 38. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 23. punkts).

5 — Skat. it īpaši spriedumus *Job Centre* (C-111/94, EU:C:1995:340, 9. punkts), *Victoria Film* (C-134/97, EU:C:1998:535, 14. punkts), *Österreichischer Gewerkschaftsbund* (C-195/98, EU:C:2000:655, 25. punkts), *Syfait* u.c. (C-53/03, EU:C:2005:333, 29. punkts), kā arī *Belov* (C-394/11, EU:C:2013:48, 39. punkts).

6 — Skat. it īpaši spriedumus *Vaassen-Göbbels* (61/65, EU:C:1966:39), *Broekmeulen* (246/80, EU:C:1981:218, 11. un 17. punkts), *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413, 38. punkts), *Jokela* un *Pitkäranta* (C-9/97 un C-118/97, EU:C:1998:497, 24. punkts), kā arī *Abrahamsson* un *Anderson* (C-407/98, EU:C:2000:367, 38. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta Dž. Tezauro [*G. Tesauro*] secinājumus lietā *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:245, 20. punkts).

7 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumus lietā *De Coster* (C-17/00, EU:C:2001:366, 53. –57. punkts un tajos minētā judikatūra).

8 — Ģenerāladvokāta Dž. Tezauro secinājumi lietā *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:245, 23. punkts).

9 — OV L 395, 33. lpp., kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. decembra Direktīvu 2007/66/EK, ar ko Padomes Direktīvas 89/665/EEK un 92/13/EEK groza attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes uzlabošanu valsts līgumu piešķiršanas jomā (OV L 335, 31. lpp.).

10 — Saskaņā ar minētā 2. panta 9. punkta pirmo daļu, "ja par pārskatīšanas [pārsūdzības] procedūrām atbildīgās struktūras pēc būtības nav tiesu iestādes, to lēmumus vienmēr rakstiski pamato. Turklāt šajā gadījumā jāparedz normas, lai garantētu procedūras, ar kurām jebkurus varbūtēji nelikumīgus pasākumus, ko veikusi pārskatīšanas struktūra, vai jebkuru varbūtēju trūkumu tai piešķirto pilnvaru īstenošanā var izskatīt tiesa vai cita struktūra, kas ir tiesa [LESD 267.] panta nozīmē un kas nav atkarīga ne no līgumslēdzējas iestādes, ne no pārskatīšanas struktūras".

16. Attiecībā uz publiskā iepirkuma īpašo tiesisko regulējumu, ņemot vērā šīs jomas svarīgumu attiecībā uz iekšējo tirgu un it īpaši attiecībā uz aprites pamatbrīvību ievērošanu, Savienības likumdevējs lielā mērā ir saskaņojis valstu tiesību aktus šajā ziņā. Izņēmuma kārtā ar Direktīvas 89/665 tiesību normām lielā mērā ir saskaņota arī privātpersonu tiesību aizsardzība tiesā, un tādējādi uz to vairs neattiecas vienīgi dalībvalstu procesuālā autonomija, kas ir ierobežota saskaņā ar efektivitātes un līdzvērtības principiem [11].

17. Tādējādi atbilstoši Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešajai daļai dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, uz ko attiecas Direktīva 2004/18, līgumslēdzēju iestāžu lēmumus var efektīvi un, it īpaši, iespējami ātri pārskatīt saskaņā ar šīs direktīvas 2. līdz 2.f pantā izklāstītajiem nosacījumiem, pamatojoties uz to, ka ar šādiem lēmumiem ir pārkāpti Savienības tiesību akti publiskā iepirkuma jomā vai attiecīgās valsts noteikumi, ar ko transponēti minētie tiesību akti. Šie tiesību aizsardzības līdzekļi var ietvert gan prasības celšanu valsts tiesās, gan struktūrās, kurām ir minimāls tiesas raksturs un kuras ir minētas Direktīvas 89/665 2. panta 9. punkta pirmajā daļā.

18. Šajā kontekstā rodas jautājums, vai attiecīgā gadījumā jēdziena "tiesa" interpretācijā LESD 267. panta izpratnē būtu jāņem vērā, ka aplūkotā iestāde ir tikusi nodibināta, lai dalībvalstij ļautu ievērot tās pienākumus, kas izriet no Direktīvas 89/665 tiesību normām. Proti, bieži tieši šīm iestādēm, kurām ir minimāls tiesas raksturs, un dažkārt gandrīz tikai un vienīgi tām, ja to lēmumi praktiski nevar tikt pārsūdzēti parastajās tiesās, ir pienākums interpretēt Savienības tiesības publiskā iepirkuma jomā.

19. Ir jānorāda, ka savā judikatūrā par LESD 267. panta interpretāciju, kas lielākoties ir tikusi izstrādāta pēc Direktīvas 89/665 pieņemšanas, kritērijus par jēdzienu "tiesa" LESD 267. panta izpratnē Tiesa jau ir piemērojusi elastīgi [12], un tas ir ļāvis dažādām pārsūdzības struktūrām, kuras ir paredzētas dalībvalstīs arī publiskā iepirkuma jomā, uzdot prejudiciālus jautājums Tiesai [13]. Relativizējot kritērijus, kuriem Tiesa pakārto "tiesas" statusa atzīšanu, tā ir uzskatījusi par tiesām LESD 267. panta izpratnē arī administratīvas iestādes, kuras par dažādām Savienības tiesību jomām lemj pēdējā instancē [14].

20. Ņemot vērā, ka šajā jomā, manuprāt, Tiesa jau ir pieņēmusi pietiekami elastīgu LESD 267. panta interpretāciju, lai nodrošinātu Savienības tiesību vienveidīgu interpretāciju valsts līmenī, es uzskatu, ka Direktīvas 89/665 tiesību normām vai tam, ka *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* kompetencē skaidri ir publisko iepirkumu joma, nav īpašas ietekmes uz LESD 267. panta piemērošanu šajā lietā.

11 — Attiecībā uz dalībvalstu procesuālās autonomijas jēdzienu un Savienības tiesību principiem, kas to ierobežo, skat. it īpaši spriedumus *Club Hotel Loutraki* u.c. (C-145/08 un C-149/08, EU:C:2010:247, 74. punkts un tajā minētā judikatūra) un *eVigilo* (C-538/13, EU:C:2015:166, 39. punkts). Attiecībā uz efektivitātes un līdzvērtības principiem Direktīvas 89/665 kontekstā it īpaši skat. manus secinājumus lietā *Orizzonte Salute* (C-61/14, EU:C:2015:307, 20.–26., 33. un 34. punkts).

12 — Ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers savos secinājumos lietās *De Coster* (C-17/00, EU:C:2001:366, 13., 14. un 58.–64. punkts), *Ing. Aigner* (C-393/06, EU:C:2007:706, 22.–29. punkts) un *Österreichischer Rundfunk* (C-195/06, EU:C:2007:303, 27.–29. punkts) ļoti kritiski ir novērtējis šo judikatūru kā "pārlieku piekāpīgu un nepietiekami konsekventu".

13 — Skat. it īpaši spriedumus *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413, 23.–38. punkts), *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (C-44/96, EU:C:1998:4), *HI* (C-258/97, EU:C:1999:118, 18. punkts), *Unitron Scandinavia* un *3-S* (C-275/98, EU:C:1999:567, 15. punkts), *HI* (C-92/00, EU:C:2002:379, 26.–28. punkts), *Felix Swoboda* (C-411/00, EU:C:2002:660, 26.–28. punkts), *Ing. Aigner* (C-393/06, EU:C:2008:213), *Forposta* un *ABC Direct Contact* (C-465/11, EU:C:2012:801, 18. punkts) un *Bundesdruckerei* (C-549/13, EU:C:2014:2235, 22. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta F. Ležē [*P. Léger*] secinājumus lietā *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (C-44/96, EU:C:1997:402, 36.–44. punkts), ģenerāladvokāta A. Sadžo [*A. Saggio*] secinājumus lietā *HI* (C-258/97, EU:C:1998:457, 11.–15. punkts), kā arī ģenerāladvokāta Ž. Mišo [*J. Mischo*] secinājumus lietā *Felix Swoboda* (C-411/00, EU:C:2002:238, 13.–20. punkts), kā arī D. Ruisa-Harabo Kolomera secinājumus lietā *Ing. Aigner* (C-393/06, EU:C:2007:706, 22.–29. punkts).

14 — Šajā ziņā skat. spriedumus *Broekmeulen* (246/80, EU:C:1981:218, 15. un 17. punkts) un *Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark* (109/88, EU:C:1989:383, 7. un 9. punkts), kā arī ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera secinājumus lietā *De Coster* (C-17/00, EU:C:2001:366, 82. punkts).

B – *Par klasiskajiem nosacījumiem attiecībā uz iesniedzēju iestādi, kuri nav "jurisdikcijas saistošais raksturs" un kuri ļauj iesniedzēju iestādi kvalificēt par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē*

1) Par iesniedzējas iestādes nodibināšanu ar likumu un tās pastāvīgumu

21. Attiecībā uz *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* nodibināšanu ar likumu – gan no tās atbildes uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus, gan no Spānijas valdības tiesas sēdē sniegtajiem apsvērumiem izriet, ka *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ir izveidojusi Katalonijas Autonomā kopiena, piemērojot īpašu Spānijas tiesībās paredzētu likumdošanas kompetenci [15].

22. Ar 2011. gada 27. jūlija Likuma Nr. 7/2011 par pasākumiem nodokļu un finanšu jomā [16] ceturto papildu noteikumu šī iestāde vispirms ir tikusi izveidota kā vienpersoniska iestāde, saukta par *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de Cataluña* (Katalonijas Vispārēja administratīva pārsūdzības iestāde). Ņemot vērā to lietu pieaugošo apjomu un specifiku, kuras bija *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de Cataluña* kompetencē, tā ar 2013. gada 3. septembra Dekrētu Nr. 221/2013 [17] tika pārveidota par koleģiālu iestādi, sauktu par *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*. Šajā dekrētā it īpaši ir ietverti noteikumi par *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* izveidi, kompetenci un sastāvu. Tādējādi kritērijs par šīs iestādes nodibināšanu ar likumu skaidri ir izpildīts.

23. Turklāt kā daļa no sistēmas, kas izveidota strīdu publiskā iepirkuma jomā izšķiršanai tiesā, *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* atbilst prasībai par pastāvīgumu [18]. Proti, lai gan minētās tiesas locekļi tiek iecelti uz atjaunojamu piecu gadu pilnvaru termiņu [19], tā tomēr ir pastāvīga publisko tiesību iestāde, un tātad tā nav *ad hoc* iestāde, kas būtu izveidota individuālam strīdam.

2) Par tiesvedību atbilstoši sacīkstes principam un tiesību normu piemērošanu

24. Pirmkārt, attiecībā uz tādu tiesvedību atbilstoši sacīkstes principam, kura uzsākta ar īpašas sūdzības iesniegšanu *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*, vispirms ir jāatgādina, ka prasība par tiesvedību, kas ir balstīta uz sacīkstes principu, nav absolūts kritērijs [20]. Tādējādi saskaņā ar Karaļa dekrēta Nr. 3/2011 46. pantu lietas dalībniekiem ir iespēja iesniegt apsvērumus un pierādījumus iestādē, kuras kompetencē ir atrisināt strīdu. Saistībā ar *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* atbilstoši Dekrēta Nr. 221/2013 14. pantam īpašo sūdzību procedūras norisi publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas jomā reglamentē publisko iepirkumu tiesību aktu pamatnoteikumi, noteikumi, kas nodrošina šo tiesību aktu īstenošanu, procesuālie noteikumi, kuri ir ietverti minētajā dekrētā, un tiesiskais regulējums, kas ir piemērojams valsts pārvaldes tiesiskajam režīmam un vispārējam administratīvajam procesam.

15 — No iesniedzējas iestādes sniegtajiem skaidrojumiem izriet, ka Spānijas specializētās iestādes jautājumos, kuri attiecas uz publiskā iepirkuma jomu, ir tikušas izveidotas ar Karaļa 2011. gada 14. novembra leģislatīvo dekrētu [*Real Decreto Legislativo*] Nr. 3/2011 par publiskā iepirkuma likuma kodificētas redakcijas pieņemšanu (2011. gada 16. novembra *BOE* Nr. 276; turpmāk tekstā – "Karaļa dekrēts Nr. 3/2011"). Ar šo Karaļa dekrētu Nr. 3/2011 tika izveidota *Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales* (centrālā iestāde) un autonomās kopienas tika pilnvarotas izveidot atbilstošas pārsūdzības iestādes autonomajās kopienās.

16 — 2011. gada 29. jūlija *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* Nr. 5931. Saskaņā ar šīs papildu tiesību normas 1. punktu "šī iestāde pēc būtības ir specializēta administratīva iestāde, kas, īstenojot savas pilnvaras, rīkojas pilnīgi neatkarīgi".

17 — Dekrēts Nr. 221/2013 par *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* izveidi, organizāciju un darbību (2013. gada 5. septembra *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* Nr. 6454). Spānijas valdība norāda, ka šie noteikumi reglamentē *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* organizāciju un darbību identiski noteikumiem, kuri reglamentē *Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales* organizāciju un darbību un kuri ir paredzēti Karaļa dekrētā Nr. 3/2011.

18 — Attiecībā uz pastāvīguma kritēriju skat. it īpaši spriedumu *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 25. un 26. punkts), kā arī ģenerāladvokāta F. Ležē secinājumus lietā *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (C-44/96, EU:C:1997:402, 38. punkts).

19 — Dekrēta Nr. 221/2013 7. pants.

20 — Spriedumi *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413, 31. punkts) un *Gabalfrisa* u.c. (no C-110/98 līdz C-147/98, EU:C:2000:145, 37. punkts).

25. Turklāt, tā kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* īpašo sūdzību publiskā iepirkuma jomā ietvaros skaidri izskata strīdus starp līgumslēdzēju iestādi kā atbildētāju, no vienas puses, un pretendentu, kurš ir ierosinājis tiesvedību, no otras puses, es uzskatu, ka nosacījums par tiesvedību atbilstoši sacīkstes principam šajā lietā ir izpildīts.

26. Otrkārt, saskaņā ar informāciju, kuru ir iesniegusi pati iesniedzēja iestāde, šī pēdējā minētā veic pārbaudi attiecībā uz lēmumu publiskā iepirkuma jomā tiesiskumu. Ir jāatgādina, ka Spānijā tādas iestādes kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* tika izveidotas, lai ievērotu pienākumus, kuri izriet no Direktīvas 89/665, it īpaši pienākumu nodrošināt, lai līgumslēdzēju iestāžu pieņemtos lēmumus saistībā ar publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru varētu efektīvi pārskatīt, pamatojoties uz to, ka ir pārkāpti Savienības tiesību akti publiskā iepirkuma jomā vai attiecīgās valsts noteikumi, ar kuriem ir transponēti minētie tiesību akti. Tādējādi *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* kā iestāde, kuras kompetencē ir izskatīt šādas sūdzības, acīmredzami piemēro tiesību normas.

3) Par neatkarību

27. Atbilstoši Tiesas judikatūrai neatkarības jēdziens, kas ir raksturīgs uzdevumam spriest tiesu, vispirms nozīmē, ka attiecīgajai tiesai ir jābūt trešās personas pozīcijā attiecībā pret iestādi, kura ir pieņēmusi lēmumu, par ko ir celta prasība [21]. Šis jēdziens ietver divus aspektus. Pirmais, ārējais, aspekts ir tāds, ka tiesu instancei ir jābūt aizsargātai no ārējas iejaukšanās vai spiediena, kas varētu apdraudēt tās locekļu pieņemtā nolēmuma neatkarību, izskatot tiem uzticētos strīdus. Otrais, iekšējais, aspekts ir saistīts ar objektivitātes jēdzienu un attiecas uz to, ka tiek saglabāta vienāda distance attiecībā pret strīda dalībniekiem un to attiecīgajām interesēm saistībā ar strīda priekšmetu. Šī aspekta ietvaros ir jāievēro objektivitāte un, izņemot striktu tiesību normu piemērošanu, ir jābūt absolūtai neieinteresētībai strīda atrisinājumā [22].

28. Šādām neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz tiesas sastāvu, iecelšanu, pilnvaru ilgumu, kā arī tās locekļu atturēšanās, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, lai kliedētu indivīdos jebkādas pamatotas šaubas par minētās tiesas ārēju ietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz interesēm, ar ko tā saskaras [23]. Judikatūrā nosacījums par iestādes, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, neatkarību ir izpildīts tikai tad, ja šīs iestādes locekļu atsaukšanas iemesli ir noteikti skaidrās tiesību normās [24].

29. Man šķiet, ka šajā lietā šie nosacījumi par iesniedzējas iestādes neatkarību ir izpildīti. Proti, saskaņā ar Dekrēta Nr. 221/2013 2. pantu "Juridiskā būtība", kas attiecas uz *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* izveidi, "*Tribunal* ir koleģiāla un specializēta administratīva iestāde, kura pilda savas funkcijas pilnīgi neatkarīgi, objektīvi un taisnīgi, neatrodas nekādās hierarhiskās attiecībās un nesaņem nekādas norādes no attiecīgajām valsts administratīvajām iestādēm".

30. Attiecībā uz iesniedzējas iestādes sastāvu Dekrēta Nr. 221/2013 5. pantā ir paredzēts, ka tās sastāvā ir priekšsēdētājs un divas personas, kas izskata lietu kā vērtētāji, kurus ieceļ vadības un kontroles attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu dienesta, kura kompetencē ietilpst kritēriju noteikšana, atbildīgā persona. Nosacījumi, lai varētu būt *Tribunal* loceklis, ir uzskaitīti Dekrēta Nr. 221/2013 6. pantā. Es atgādinu, ka locekļi tiek iecelti uz atjaunojamu piecu gadu pilnvaru

21 — Spriedumi *Corbiau* (C-24/92, EU:C:1993:118, 15. punkts), *Wilson* (C-506/04, EU:C:2006:587, 49. punkts), *RTL Belgium* (C-517/09, EU:C:2010:821, 38. punkts), kā arī *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265, 29. punkts).

22 — Spriedumi *Wilson* (C-506/04, EU:C:2006:587, 51. un 52. punkts un tajos minētā judikatūra), *RTL Belgium* (C-517/09, EU:C:2010:821, 39. un 40. punkts), kā arī *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265, 30. un 31. punkts).

23 — Spriedumi *Wilson* (C-506/04, EU:C:2006:587, 53. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265, 32. punkts).

24 — Spriedums *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265, 32. punkts) un rīkojums *Pilato* (C-109/07, EU:C:2008:274, 24. punkts). Tomēr ir jānorāda, ka spriedumā *Köllensperger* un *Atzwanger* (C-103/97, EU:C:1999:52, 20.–25. punkts) Tiesa ir atteikusies no šī nosacījuma un par kādas dalībvalsts tiesu ir uzskatījusi iesniedzēju iestādi, lai gan nebija īpašas tiesību normas par tās locekļu noraidīšanu un atturēšanos.

termiņu [25], kura laikā ierēdņi, kas ir iecelti par *Tribunal* locekļiem, ir administratīvā norīkošanas darbā situācijā, proti, tie pilda vienīgi savus pienākumus *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* [26]. Saskaņā ar Dekrēta Nr. 221/2013 8. panta 4. punktu šīs iestādes locekļi nav atbrīvojami no amata, bet viņi var tikt atstādināti vai atsaukti noteiktu iemeslu dēļ, kuri skaidri ir uzskaitīti minētajā pantā [27]. Dekrēta Nr. 221/2013 11. pantā ir ietverti īpaši noteikumi attiecībā uz atturēšanās un noraidīšanas iemesliem.

31. Kaut gan *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ir saistīta ar "dienestu, kura kompetencē ietilpst kritēriju noteikšana, vadība un kontrole attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu", tā nav nekādās hierarhiskās attiecībās un nesaņem nekādas norādes no attiecīgajām valsts administratīvajām iestādēm [28]. Pieņemot savu lēmumu, *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ir trešās personas statuss attiecībā pret esošajām interesēm un tai ir nepieciešamā objektivitāte [29].

32. Visbeidzot ir jānorāda, ka *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* nav atbildētājas statusā, ja tās lēmumi tiek pārsūdzēti [30]. Protams, *Tribunal* pieņemtie lēmumi un akti var tikt pārsūdzēti, ceļot prasību administratīvā tiesvedībā, taču runa ir par otrās instances aizsardzību tiesā, kas šīs iestādes lēmumiem nevar atņemt tiesas nolēmuma raksturu LESD 267. panta izpratnē. Attiecībā uz iesniedzējas iestādes lēmumiem nevar tikt veikta administratīva pārskatīšana [31].

33. Tādējādi, manuprāt, iesniedzēja iestāde atbilst neatkarības kritērijam, kas izriet no Tiesas judikatūras.

C – *Par iesniedzējas iestādes jurisdikcijas saistošo raksturu*

34. Tieši iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošais raksturs" judikatūras par LESD 267. pantu izpratnē vispirms ir radījis šaubas Tiesā saistībā ar *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* kvalificēšanu par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē. Es atgādinu, ka galvenais jautājums šajā ziņā ir par to, vai tas, ka sūdzības iesniegšana iesniedzējā iestādē nav vienīgais pieejamais tiesību aizsardzības līdzeklis, izslēdz iespēju šo iestādi kvalificēt par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, lai gan tās lēmumam ir saistošs spēks.

25 — Skat. šo secinājumu 23. punktu.

26 — Ir jānorāda, ka spriedumā *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413) par kādas dalībvalsts tiesu Tiesa ir uzskatījusi Federālo uzraudzības komisiju, kuras locekļi – "ierēdņi" – bija kompetentās valsts administratīvās iestādes, kas ir atbildīga par konkurences kontroli, locekļi, kuri *vienlaikus* pildīja divas funkcijas (skat. ģenerāladvokāta Dž. Tezauro secinājumus lietā *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:245, 33. un 34. punkts).

27 — Tāpat man šķiet, ka locekļu – "ierēdņu" – neatceļamības no amata garantijas lietā *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413) bija mazākas nekā garantijas, kuras šajā lietā ir uzskaitītas Dekrēta Nr. 221/2013 8. panta 4. punktā.

28 — Skat. Dekrēta Nr. 221/2013 1. un 2. pantu.

29 — Spriedumi *RTL Belgium* (C-517/09, EU:C:2010:821, 47. punkts), *Epitropos tou Elegktikou Synedriou* (C-363/11, EU:C:2012:825, 21. punkts), kā arī *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265, 37. punkts).

30 — Skat. spriedumus *Corbiau* (C-24/92, EU:C:1993:118, 16. un 17. punkts), *Belov* (C-394/11, EU:C:2013:, 49. un 51. punkts), kā arī *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265, 37. punkts) un rīkojumu *MF 7* (C-49/13, EU:C:2013:767, 19. punkts).

31 — Skat. Dekrēta Nr. 221/2013 29. pantu. Šajā ziņā skat. arī spriedumu *Westbahn Management* (C-136/11, EU:C:2012:740, 30. punkts), kurā Tiesa par kādas dalībvalsts tiesu LESD 267. panta izpratnē ir uzskatījusi *Schienen-Control Kommission* (Austrijas Dzelzceļa kontroles komisija), kuras darbību regulē vispārējās administratīvā procesa tiesības un kuras lēmumi nevar tikt atcelti ar administratīviem lēmumiem, tomēr tie var tikt pārsūdzēti *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa). Tiesa ir pieņēmusi līdzīgu pieeju spriedumā *Österreichischer Rundfunk* (C-195/06, EU:C:2007:613, 20.–22. punkts). Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera secinājumus lietā *Österreichischer Rundfunk* (C-195/06, EU:C:2007:303, 32. un 34. punkts).

35. Proti, no Tiesas rīcībā esošās informācijas izriet, ka sūdzības iesniegšanai *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ir *alternatīvs* raksturs. Šīs iestādes skatījumā prasītājs var *izvēlēties* [32], vai iesniegt īpašu sūdzību *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*, vai celt prasību administratīvā tiesvedībā, taču prasītāja izvēle ir saistoša administrācijai, kura nevar to noraidīt [33]. Savukārt saistībā ar īpašajām nozarēm, kuras paredzētas 2007. gada 30. oktobra Likumā Nr. 31/2007 par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs [34], iespēja tieši celt prasību administratīvā tiesvedībā nav paredzēta. Tādējādi attiecībā uz šīm nozarēm īpašā sūdzība nav alternatīva, jo pirms prasības celšanas vispārējās kompetentajās administratīvajās tiesās ir jāvēršas tādās pārsūdzības iestādēs kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*.

36. Tādēļ, tā kā izskatāmajā lietā pamatstrīds neattiecas uz kādu no īpašajām nozarēm, kuras ir paredzētas Likumā Nr. 31/2007 un kuras ir minētas šo secinājumu 35. punktā, man šķiet, ka ir jāpiemēro parastais regulējums.

37. Ir jāatgādina, ka iestādes tiesības vērsties Tiesā tiek noteiktas saskaņā gan ar strukturāliem, gan ar funkcionāliem kritērijiem. Šajā ziņā valsts iestāde var tikt uzskatīta par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, ja tā pilda tiesas funkcijas, bet par tādu nav uzskatāma, ja tā īsteno citas funkcijas, piemēram, administratīvas iestādes funkcijas [35]. No tā izriet, ka, lai konstatētu, vai valsts iestāde, kurai likumā ir uzticētas dažāda rakstura funkcijas, ir atzīstama par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, ir jāpārbauda to funkciju konkrētais raksturs, ko tā īsteno konkrētajā normatīvajā kontekstā, saistībā ar kuru tā ir vērsusies Tiesā [36].

38. Tāpat kā pārējie kritēriji attiecībā uz "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošais raksturs" ir ticis attīstīts Tiesas judikatūrā. Jānorāda, ka šī jēdziena izmantošana Tiesas judikatūrā ne vienmēr ir bijusi ļoti konsekventa. Bieži Tiesa skaidri neizdara atsauci uz šo kritēriju, un vismaz franču valodā šī jēdziena izmantošana nav viegla. Šis iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošā rakstura" jēdziens, manuprāt, pirmo reizi kā tāds ir ticis minēts spriedumā *Dorsch Consult* [37], lai gan termins "saistoša jurisdikcija" ticis lietots jau pirms tam, lai pamatotu secinājumu, ka iesniedzēja iestāde patiešām ir "kādas dalībvalsts tiesa" LESD 267. panta izpratnē [38].

32 — Kā norāda Spānijas valdība, ar likuma projektu, kas jau ir darīts pieejams sabiedrībai, tikšot atcelta šī izvēles iespēja. Tādējādi, ja šis projekts būtu ticis apstiprināts, vispirms obligāti būtu jāiesniedz īpaša sūdzība tādās pārsūdzības iestādēs kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*.

33 — Tādējādi, pēc Spānijas valdības domām, prasības celšana ir fakultatīva vienīgi pretendentam, bet tā nekad tāda nav līgumslēdzējai iestādei, kas nevar noraidīt pretendenta izvēli. Tomēr šis elements nav izšķirošs, jo apstāklis, ka atbildētājai (līgumslēdzēja iestāde) ir pienākums piekrist prasītāja (pretendents) izraudzītajai tiesai, izriet no tiesas jurisdikcijas būtības (šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumus lietā *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta*, C-377/13, EU:C:2014:246, 39. punkts un tajā minētā judikatūra). Savukārt man šķiet, ka no apstākļa, ka līgumslēdzējs var *izvēlēties starp īpašās sūdzības iesniegšanu iesniedzējā iestādē vai prasības celšanu administratīvā tiesvedībā*, izriet, ka viņa izvēle ir saistoša gan viņam pašam, gan administrācijai, jo prasība kļūst *saistoša lietas dalībniekiem*. Tādēļ, manuprāt, šo prasību raksturo *lis pendens*, pat ja tas nav skaidri konstatēts Tiesai iesniegtajā informācijā. *Lis pendens* princips ir vispārējs procesuālo tiesību princips, saskaņā ar kuru prasība ir nepieņemama, ja atbilstoša prasība jau ir tikusi celta citā tiesā (spriedumi Francija/Parlaments, 358/85 un 51/86, EU:C:1988:431, 12. punkts; Itālija/Komisija, C-138/03, C-324/03 un C-431/03, EU:C:2005:714, 64. punkts, kā arī *Diputación Foral de Vizcaya* u.c./Komisija, no C-465/09 P līdz C-470/09 P, EU:C:2011:372, 58. punkts, un ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumi lietā *Belov*, C-394/11, EU:C:2012:585, 43. punkts).

34 — 2007. gada 31. oktobra *BOE* Nr. 276, 44436. lpp.

35 — Spriedumi *Epitropos tou Elegktikou Synedriou* (C-363/11, EU:C:2012:825, 21. punkts) un *Belov* (C-394/11, EU:C:2013:48, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 — Spriedums *Belov* (C-394/11, EU:C:2013:48, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 — C-54/96, EU:C:1997:413.

38 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Almelo* (C-393/92, EU:C:1994:171, 21. punkts) un ģenerāladvokāta K. O. Lenca [*C. O. Lenz*] secinājumus lietā *X* (228/87, EU:C:1988:276, 6. punkts; izmantotais jēdziens ir "obligāta kompetence"), ģenerāladvokāta K. O. Lenca secinājumus lietā *Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark* (109/88, EU:C:1989:228, 17. punkts), kā arī ģenerāladvokāta M. Darmona [*M. Darmon*] secinājumus lietā *Almelo* (C-393/92, EU:C:1994:42, 30. un 32. punkts). Spriedumā *Vaassen-Göbbels* (61/65, EU:C:1966:39) attiecīgajām personām bija "pienākums vērsties iesniedzējā iestādē kā tiesu iestādē". Ģenerāladvokāta Ž. Gāna [*J. Gand*] secinājumos šajā lietā *Vaassen-Göbbels* (61/65, EU:C:1966:25) ir izmantots jēdziens "obligāta tiesu iestāde". Šajā ziņā skat. arī ģenerāladvokāta F. Ležē secinājumus lietā *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (C-44/96, EU:C:1997:402, 36., 37. un 40. punkts), kā arī šo secinājumu 40. zemsvītras piezīmi.

39. Spriedumā *Dorsch Consult*[39] Tiesa ir nošķīrusi divus tiesas "saistoša" rakstura aspektus – pirmkārt, iestāde, kas izskata lietu, patiesībā ir vienīgais iespējamais tiesību aizsardzības līdzeklis un, otrkārt, iestāde, kas izskata lietu, pasludina nolēmumus, kuriem ir saistošs spēks[40]. Minētajā lietā Tiesa tomēr nebija skaidri precizējusi kritēriju, ka priekšroka ir dodama vienai vai otrai interpretācijai, jo attiecīgās iestādes jurisdikcija šajā lietā bija "saistoša" abos iepriekš minētajos aspektos[41].

40. Tāpat kā ģenerāladvokāti D. Ruiss-Harabo Kolomers, J. Kokote un M. Špunars, es uzskatu, ka termins "saistošs" drīzāk ir jāattiecina uz to, ka iesniedzējas iestādes nolēmumiem ir saistošs spēks, nevis uz to, ka prasības celšana šajā iestādē ir vienīgais iespējamais tiesību aizsardzības līdzeklis[42].

41. Spriedumā *Emanuel*[43] Tiesa par kādas dalībvalsts tiesu LESD 267. panta izpratnē ir uzskatījusi iecelto personu, lai tā apelācijas kārtībā lemtu par preču zīmju reģistra lēmumiem, kura *šo kompetenci realizēja kopā ar parasto tiesu* un vēršanās kurā bija atkarīga no prasītājas, kas varēja izvēlēties, kurā tiesā tā ceļ savu prasību. Šīs personas lēmumiem bija saistošs spēks[44].

42. Tādā pašā veidā spriedumā *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta*[45] Tiesa ir uzskatījusi par "saistošu" *Tribunal Arbitral Tributário* [Šķīrējtiesa nodokļu lietās] (Portugāle) jurisdikciju, kura bija strīdu nodokļu lietās izskatīšanas alternatīvs līdzeklis un kuras lēmumi bija saistoši lietas dalībniekiem. Nodokļu jautājumā, kā tas bija lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, nodokļu maksātājs varēja izvēlēties vērsties administratīvajā tiesā vai prasīt šķīrējtiesai pieņemt lēmumu nodokļu lietā, un nodokļu iestādei bija jāpiekrīt šim nodokļu maksātāja lēmumam. Tādējādi nodokļu šķīrējtiesa bija nevis papildu juridiskais līdzeklis, ko var izmantot nodokļu maksātājs, bet gan *tradicionālās tiesvedības alternatīva*[46].

39 — C-54/96, EU:C:1997:413.

40 — Ģenerāladvokāta F. Ležē secinājumos lietā *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (C-44/96, EU:C:1997:402, 36. punkts) ir ietverta līdzīga šī kritērija interpretācija pirms sprieduma *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413). Saskaņā ar šiem secinājumiem vērā ņemamo kritēriju starpā ir norādīta "obligāta vēršanās iestādē strīda gadījumā", kā arī "iestādes kompetence strīdu atrisināt ar saistošu nolēmumu". Spriedumā *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (C-44/96, EU:C:1998:4) Tiesa nav izskatījusi jautājumu par pieņemamību, tomēr, izvērtējot jautājumus, tā iesniedzēju iestādi netieši ir uzskatījusi par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē.

41 — Spriedums *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413, 28. un 29. punkts). Spriedumā *Gabalfrisa* u.c. (no C-110/98 līdz C-147/98, EU:C:2000:145, 35. un 36. punkts) Tiesa arī ir ņēmusi vērā šos divus saistoša rakstura aspektus, kuri abi bija izpildīti. Tāpat spriedumā *Torresi* (C-58/13 un C-59/13, EU:C:2014:2088, 20. punkts) Tiesa par "saistošu" ir uzskatījusi tādas tiesas jurisdikciju, kuras kompetence bija paredzēta likumā un kura nebija *fakultatīva*, kā arī kuras lēmumiem bija izpildu spēks. Arī šeit abi aspekti bija izpildīti. Šajā ziņā skat. arī spriedumu *Almelo* (C-393/92, EU:C:1994:171, 21. punkts) un ģenerāladvokāta M. Darmona secinājumus lietā *Almelo* (C-393/92, EU:C:1994:42, 30. un 32. punkts), ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumus lietā *Belov* (C-394/11, EU:C:2012:585, 47. punkts), kā arī ģenerāladvokāta Ī. Bota [*I. Bot*] secinājumus lietā *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:1979, 31. punkts).

42 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera secinājumus lietā *Emanuel* (C-259/04, EU:C:2006:50, 29. punkts), ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumus lietā *Belov* (C-394/11, EU:C:2012:585, 48. un 49. punkts), kā arī ģenerāladvokāta M. Špunara secinājumus lietā *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:246, 40. punkts). Tiesa par kādas dalībvalsts tiesu LESD 267. panta izpratnē ir uzskatījusi aplūkotās iestādes spriedumos *Emanuel* (C-259/04, EU:C:2006:215) un *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754). Spriedumā *Belov* (C-394/11, EU:C:2013:48, 54. punkts) jautājums par iesniedzējas iestādes "jurisdikcijas saistošo raksturu" nav ticis pārbaudīts, jo attiecīgās iestādes lēmumiem nebija tiesas nolēmuma rakstura.

43 — C-259/04, EU:C:2006:215.

44 — Turklāt lēmumi principā bija galīgi, ja vien tie izņēmuma gadījumā netiktu pārskatīti, tiesai veicot tiesiskuma pārbaudi (spriedums *Emanuel*, C-259/04, EU:C:2006:215, 21.–25. punkts).

45 — C-377/13, EU:C:2014:1754.

46 — Spriedums *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 29. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta M. Špunara secinājumus šajā lietā *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:246, 38.–40. punkts). Spriedumā *Broekmeulen* (246/80, EU:C:1981:218) Tiesa ir atzinusi par pieņemamu neatkarīgas profesionālās iestādes uzdoto prejudiciālo jautājumu, lai gan prasītājam bija alternatīva iespēja vērsties parastajās tiesās. Tomēr ir jānorāda, ka šī alternatīvā iespēja praktiski nekad nav tikusi izmantota (skat. sprieduma 15. un 17. punktu). Turklāt lietā, kurā tika pieņemts spriedums *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265), saimnieciskās darbības subjekts teorētiski varēja brīvi vērsties *Teleklagenævnet*, kas ir pastāvīga strīdu izšķiršanas valsts iestāde, vai vispārējās tiesās tieši. Ģenerāladvokāts Ī. Bots uzskata, ka šī izvēle nav pretrunā tam, lai tiktu atzīta *Teleklagenævnet* saistošā jurisdikcija (ģenerāladvokāta Ī. Bota secinājumi lietā *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:1979, 33. un 38. punkts). Tomēr Tiesa nav pārbaudījusi tās jurisdikcijas saistošo raksturu, jo *Teleklagenævnet* neatbilda neatkarības kritērijam (sprieduma 38. punkts).

43. Tādējādi no iepriekš minētajiem spriedumiem izriet, ka, pēc Tiesas ieskata, tiesību aizsardzības līdzekļa, kas ir alternatīvs tiesai, esamība šaurā izpratnē pavisam noteikti neizslēdz, ka iestāde, kurā ir celta šī alternatīvā prasība, varētu tikt kvalificēta par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē [47]. Šis alternatīvais tiesību aizsardzības līdzeklis būtībā var atšķirties no tradicionālā tiesību aizsardzības līdzekļa, kā tas ir nodokļu šķīrējtiesas gadījumā salīdzinājumā ar prasības celšanu administratīvajā tiesā. Kaut gan tikai viena tiesību aizsardzības līdzekļa esamība ir minēta vairākos Tiesas spriedumos, lai arī šajos spriedumos aplūkotais tiesību aizsardzības līdzeklis faktiski bija vienīgais iespējamais tiesību aizsardzības līdzeklis, Tiesa nekad nav uzskatījusi, ka iesniedzēja iestāde nevarētu tikt uzskatīta par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē tikai tādēļ, ka attiecīgajā jomā pastāv vairāki iespējamie tiesību aizsardzības līdzekļi [48].

44. Turklāt man šķiet, ka šo kritēriju jau sākotnēji Tiesa ir izmantojusi, lai izslēgtu privātās šķīrējtiesas klasiskā izpratnē, pat ja kritērijs par "jurisdikcijas saistošo raksturu" kā tāds nav ticis minēts [49]. Tādējādi saskaņā ar judikatūru ar līgumu nodibināta šķīrējtiesa nav uzskatāma par kādas dalībvalsts tiesu LESD 267. panta izpratnē, jo līgumslēdzējām pusēm nav ne tiesiska, ne faktiska *pienākuma* nodot savu strīdu arbitrāžā un attiecīgās dalībvalsts valsts iestādes nav iesaistītas lēmuma par strīda izskatīšanu arbitrāžā pieņemšanā un tām arī pēc pašu iniciatīvas strīds nav jānodod izskatīšanai arbitrāžā [50]. Savukārt Tiesa ir atzinusi par pieņemamiem prejudiciālos jautājumus, kurus tai bija iesniegusi tāda šķīrējtiesa, kura bija nodibināta ar likumu, kuras nolēmumi bija saistoši lietas dalībniekiem un kuras kompetence nebija atkarīga no nolīguma starp tiem [51].

45. Tādējādi tas, ka iesniedzējas iestādes lēmumam ir saistošs spēks, faktiski ir obligāts kritērijs, lai šī iestāde varētu tikt kvalificēta par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, bet ar to pašu par sevi nav pietiekami, lai šīs iestādes jurisdikciju uzskatītu par "saistošu" judikatūras par LESD 267. pantu izpratnē. Šajā ziņā tāpat ir svarīgi, lai attiecīgā iestāde būtu iestāde, kura ir paredzēta likumā un kuras kompetence nav atkarīga no pušu gribas [52]. Es atgādinu, ka, manuprāt, tomēr nav nepieciešams, lai prasības celšana šajā iestādē būtu vienīgais iespējamais tiesību aizsardzības līdzeklis.

47 — Protams, rīkojumā *Emmeci* (C-427/13, EU:C:2014:2121, 28.–31. punkts) Tiesa nesen ir ņēmusi vērā prasības fakultatīvo raksturu, lai konstatētu, ka iesniedzēja iestāde nevar tikt uzskatīta par kādas dalībvalsts tiesu LESD 267. panta izpratnē. Tomēr ir jāuzsver, ka šajā lietā iesniedzējtiesas nolēmumiem nebija saistoša rakstura. Līdz ar to iesniedzējas iestādes jurisdikcija nekādi nebija saistoša spriedumā *Dorsch Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413) sniegtās interpretācijas izpratnē. Šajā ziņā situācija bija tāda pati lietā, kurā tika pieņemts rīkojums *Cafom* un *Samsung* (C-161/03, EU:C:2003:413, 14. un 15. punkts).

48 — Šajā ziņā skat. šo secinājumu 41. un 47. zemsvītras piezīmi. Tomēr tiesas sēdē Komisija apgalvoja, ka ar minētās judikatūras interpretāciju *a contrario* varētu nonākt pie secinājuma, ka patiešām tiek prasīts, lai attiecīgais tiesību aizsardzības līdzeklis būtu vienīgais pamatotais tiesību aizsardzības līdzeklis. Komisija uzskata, ka tomēr būtu jāņem vērā konkrētais normatīvais konteksts, kurā iesniedzēja iestāde ir vērsusies Tiesā (spriedums *Belov*, C-394/11, EU:C:2013:48, 41. punkts), lai izvairītos no šādas interpretācijas. Katrā ziņā man nešķiet, ka interpretācija *a contrario* šajā ziņā būtu iespējama, jo Tiesa vispār nav konstatējusi, ka judikatūrā noteikto kritēriju saraksts būtu izsmeļošs. Tieši otrādi – tā jau ir nospriedusi, ka nosacījums par tiesvedību atbilstoši sacīkstes principam nav absolūts kritērijs (skat. šo secinājumu 24. punktu).

49 — Tomēr spriedumā *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 27. punkts) Tiesa ir apstiprinājusi, ka tās judikatūra par šķīrējtiesām, kuras ir nodibinātas ar līgumu, ir saistīta ar šo kritēriju.

50 — Spriedumi *Nordsee* (102/81, EU:C:1982:107, 10.–12. punkts), *Denuit* un *Cordenier* (C-125/04, EU:C:2005:69, 13. un 16. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra) un *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 27. punkts). Skat. arī rīkojumu *Merck Canada* (C-555/13, EU:C:2014:92, 17. punkts).

51 — Spriedumi *Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark* (109/88, EU:C:1989:383, 7.–9. punkts) un *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 28. un 29. punkts). Skat. arī rīkojumu *Merck Canada* (C-555/13, EU:C:2014:92, 18. un 19. punkts).

52 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:1754, 29. punkts).

46. Ja tiktu izmantota pretēja pieeja, teorētiski varētu rasties jautājums par Spānijas administratīvo lietu tiesu "jurisdikcijas saistošo raksturu" saistībā ar prasību administratīvā tiesvedībā, kura ir celta tieši šajās parastajās administratīvajās tiesās publiskā iepirkuma lietās. Man šķiet, ka šādā situācijā administratīvo lietu tiesas jurisdikcija nevarētu tikt uzskatīta par "saistošu", jo prasības celšana administratīvā tiesvedībā nebūtu vienīgais esošais tiesību aizsardzības līdzeklis [53].

47. Savukārt man šķiet, ka priekšrocības, kuras ir saistītas ar LESD 267. panta interpretāciju, kas tādu iesniedzēju iestādi kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* ļauj uzskatīt par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē, lai arī pastāv alternatīvs tiesību aizsardzības līdzeklis, ir nozīmīgākas nekā iespējamie trūkumi. Proti, iespēja izvēlēties starp vairākiem tiesību aizsardzības līdzekļiem ļauj indivīdiem izvēlēties pārsūdzības iespēju, kas viņiem šķiet piemērotākā attiecīgajā gadījumā [54]. Tādām struktūrām, kuras ir atbildīgas par specializētām pārsūdzības procedūrām, kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* publiskā iepirkuma jomā, var būt ievērojamas zināšanas, kas tām ļauj ātri un zinoši atrisināt strīdus, kuri tām ir iesniegti. Tomēr arī publiskā iepirkuma jomā pastāv iespēja, ka atsevišķas prasības drīzāk ir saistītas ar vispārējo administratīvo tiesību jautājumiem. Šajā gadījumā obligāta vēršanās specializētā pārsūdzības iestādē būtu nelietderīga, ja parastā administratīvā tiesa būtu kvalificētāka, lai atrisinātu strīdu [55].

48. Ir jānorāda, ka *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* lēmumi lietas dalībniekiem ir saistoši un izpildāmi [56]. Tādējādi tiem ir tāda pati iedarbība kā nolēmumiem, kurus ir pasludinājusi pirmās instances administratīvo lietu tiesa, pat ja prasība ir celta atbilstošā augstākajā administratīvajā tiesā. Manuprāt, tā kā nav paredzēta pārsūdzība administratīvo lietu tiesā, *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* lēmumi ir strīda starp līgumslēdzēju iestādi un pretendentu saistošs un galīgs risinājums [57]. Tādējādi lēmumiem ir raksturīgs tāds spēks, kas ir līdzīgs *res judicata* principa iedarbībai.

49. No visa iepriekš minētā izriet, ka *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* kā koleģiāla un specializēta administratīva iestāde, kura ir izveidota ar valsts tiesību aktiem un kuras likumiskā kompetence nav atkarīga no pušu gribas, kā arī kura pasludina saistošu nolēmumu, atbilst judikatūrā izklāstītajiem kritērijiem, lai tā varētu tikt kvalificēta par "kādas dalībvalsts tiesu" LESD 267. panta izpratnē. Tā izskata strīdu, un tai ir lūgts lemt procedūrā, kuras noslēgumā ir paredzēts pieņemt lēmumu, kam ir tiesas nolēmuma raksturs. Līdz ar to Tiesas kompetencē ir lemt par šīs iestādes uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

IV – **Secinājumi**

50. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es piedāvāju Tiesai atzīt savu kompetenci, lai lemtu par *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem.

53 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumus lietā *Belov* (C-394/11, EU:C:2012:585, 48. punkts). Turpretī, ja prasība administratīvā tiesvedībā ir celta tikai pēc lēmuma pieņemšanas tādā īpašā iestādē kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic*, problēma nerodas, jo šajā stadijā pārsūdzība parastajās administratīvajās tiesās, neapšaubāmi, ir obligāta. Tomēr ir jānorāda, ka tādu pārsūdzības iestāžu kā *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* lēmumi, kā apgalvo Spānijas valdība, ļoti reti tiek pārsūdzēti, ceļot prasību administratīvā tiesvedībā, tātad šo tiesu iestāžu lēmumi bieži ir galīgi.

54 — Neaizmirsīsim, ka civillietās alternatīvas tiesas var pastāvēt vienlaikus. Skat., piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regulas (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 351, 1. lpp.) 7. un 8. pantu, kuros ir uzskaitītas vairākas alternatīvas tiesas civillietās.

55 — Par tiesu specializāciju skat. ģenerāladvokāta M. Špunara secinājumus lietā *Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta* (C-377/13, EU:C:2014:246, 50. punkts).

56 — Saskaņā ar Dekrēta Nr. 221/2013 26. pantu *Tribunal Català de Contractes del Sector Públic* var konstatēt līgumslēdzēju iestāžu pieņemto lēmumu prettiesiskumu un vajadzības gadījumā tos atcelt, kā arī uzdot līgumslēdzējai iestādei atlīdzināt ieinteresētajai personai nodarītos zaudējumus un kaitējumu. Šai iestādei ir arī materiālā kompetence, lai spriestu par pagaidu pasākumu noteikšanu pirms īpašās sūdzības iesniegšanas publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas lietā un lai atrisinātu jautājumus par spēkā neesamību, pamatojoties uz īpašiem līgumu spēkā neesamības gadījumiem.

57 — Es atgādinu, ka šie lēmumi, kā to apgalvo Spānijas valdība, reti tiek apstrīdēti (skat. šo secinājumu 53. zemsvītras piezīmi).